

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

Кафедра економіки, маркетингу та підприємництва

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма Менеджмент організацій і адміністрування

Гарант освітньої програми д.е.н., професор Колосов Андрій Миколайович

Полтава 2022

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

1. Назва освітнього компонента.	Основи економічної теорії
2. Рік (роки) навчання.	1
3. Семестр / семестри.	1
4. Кількість кредитів ECTS.	3,5 (д.ф.н.), 5 (з.ф.н)
5. Відомості про викладача (викладачів).	<p>Горбатюк Людмила Михайлівна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки, маркетингу та підприємництва</p> <p>: lyudmyla.gorbatyuk@ukr.net</p> <p>: 066-212-71-27</p>
6. Мета вивчення освітнього компонента (в термінах результату навчання й компетентностей)	<p>Мета освітньої компоненти – формування у майбутніх менеджерів ґрунтовних знань про сутність економічних процесів та явищ, закономірності функціонування і розвитку економічних систем, а також логіки сучасного економічного мислення й економічної культури, опанування базових методів аналізу економічної дійсності, умінню приймати обґрунтовані рішення в умовах ринкової економіки.</p> <p>Завдання освітньої компоненти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – орієнтуватися в різних напрямках, течіях і школах економічної науки, пов'язувати теоретичні ідеї та теорії з практикою економічного життя суспільства; – визначати сутність економічних процесів і явищ, економічної системи, її структурних складових, господарського механізму та ринку як форми організації суспільного виробництва; – трактувати економічні закони та вирізняти основні категорії; – застосовувати отримані знання з економічної теорії в повсякденному житті і професійній практиці, здійснювати правильний економічний вибір. <p>Предметом вивчення освітньої компоненти «Основи економічної теорії» є теоретичні знання, засвоєння необхідного обсягу яких обумовить можливість цілісного сприйняття процесу функціонування сучасної економіки на національному та загальносвітовому рівнях і набуття норм грамотної економічної поведінки.</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні економічні категорії та закони функціонування і розвитку суспільного виробництва; – загальну характеристику та основні риси економічних систем; – джерела та типи економічного зростання, прояви та причини макроекономічної нестабільності; – умови функціонування та ознаки ринкової економіки, основи товарно-грошового обігу, теорії попиту та пропозиції; – роль, види та економічні основи функціонування підприємств; – економічні функції держави в ринковій економіці, види економічної політики та інструменти державного регулювання ринкової економіки;

	<p>– особливості розвитку економіки України.</p> <p>Вміти:</p> <p>– аналізувати економічні явища та процеси; застосовувати категоріальний апарат економічної теорії для їх пояснення, набуті знання для вирішення практичних проблем;</p> <p>– уміти збирати та опрацьовувати статистичну інформацію, робити узагальнюючі висновки щодо економічних тенденцій;</p> <p>– використовувати набуті знання для вирішення економічних проблем, оцінки можливих наслідків економічної політики;</p> <p>– вирішувати економічні задачі; володіти культурою економічного мислення.</p>
7. Методи навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Словесні інтерактивні (лекції, у тому числі – проблемні; дискусії, бесіди, диспути, «імітаційні ігри», «круглі столи», «мозковий штурм»), метод кейсів). 2. Наочні (пояснювально-ілюстративні, схематично-графічні). 3. Практичні (вирішення задач та вправ, проведення самостійних спостережень, узагальнення власного життєвого досвіду). 4. Інтерактивні – дискусії. 5. Самостійні – спостереження, опрацювання першоджерел та їх аналіз, опрацювання питань винесених на самостійне вивчення. 6. Контрольно-звітні – захист практичних і самостійних робіт, опитування, виконання модульних робіт, проходження тестів.
8. Навчальний освітній компонент забезпечує формування ряду загальних та спеціальних компетентностей	<p>Загальні компетентності (ЗК).</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Спеціальні компетентності (СК)</p> <p>СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p>
9. Програмні результати навчання	<p>ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.</p>
10. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента)	<p>Освітня компонента базується на системі знань, які здобувачі вищої освіти отримали під час вивчення природничих наук у закладах середньої освіти.</p>

11. Зміст освітнього компонента	Для денної форми навчання: зміст і перелік завдань на практичні заняття, питання самостійної роботи подаються на освітньому порталі (do.luguniv.edu.ua) перед початком вивчення освітнього компонента. Для заочної форми – підсумкова модульна робота на освітньому порталі (do.luguniv.edu.ua).
12. Список рекомендованої навчальної літератури	п.18
13. Форми та методи оцінювання	Оцінювання знань здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають поточний та підсумковий модульний контроль (табл. 3). Форма підсумкового контролю – залік. Поточний і підсумковий контроль з освітнього компонента здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу (табл. 4). Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою. Для успішного складання заліку здобувачам необхідно ознайомитися із лекціями, виконати практичні роботи, а також самостійно опрацювати додаткові літературні джерела й виконати завдання для самостійної роботи та написати дві модульні тестові контрольні роботи. Передбачено виконання 9 практичних робіт. Максимальний бал за практичну роботу – 5. За кожен складок складає 15, виконання завдань самостійної роботи (10 балів), захист презентації – 15 балів. Максимальна кількість балів, що здобувач вищої освіти може отримати за опанування освітнього компоненту, дорівнює 100 балів (100 %).
14. Шкала оцінювання	За діючим у ЗВО положенням (табл 4).
15. Технічні вимоги до комп'ютерного та іншого технічного обладнання, яке забезпечує навчальний процес:	Доступ до мережі Інтернет. Освітній портал (do.luguniv.edu.ua). Локальна мережа WI-FI. Комп'ютери (без особливих вимог). Програмне забезпечення: ОС Windows, Офісний пакет Microsoft Office.
16. Мова викладання	українська
17. Feedback курсу	Наприкінці курсу здобувачам вищої освіти пропонується Анкета, що містить питання щодо змістової частини, форм та методів подання навчального матеріалу, а також передбачає висловлення вражень від проходження курсу. Отримані відповіді допоможуть удосконалити викладання курсу.

Таблиця 1

Зміст освітнього компонента

№ п/п	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання	заочна форма навчання
--------------	---	-----------------------------	------------------------------

		загальна кількість	лекції	практичні заняття	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Перший модуль									
1	Економічна теорія як наука: предмет, методи і функції.	8	2	2	4	12			12
2	Зміст основних економічних явищ та процесів.	10	2	2	6	14	2	2	10
3	Споживач в економіці: його поведінка та особливості вибору.	10	2	2	6	12			12
4	Ринкове вирішення основних проблем економіки: що, як, для кого виробляти. Основні параметри ринку: попит, пропозиція, ринкова ціна.	10	2		8	14	2	2	10
5	Гроші як інструмент ринкової економіки.	8	2	2	4	10			10
6	Ринкова структура: особливості різних ринків. Доходи у ринковій економіці.	8	2		6	12			12
Другий модуль									
7	Підприємство як суб'єкт економічної діяльності.	8	2	2	4	12			12
8	Національна економіка та її показники.	10	2	2	6	16	2	2	12
9	Економічне зростання та циклічний розвиток.	8	2	2	4	14	2	2	10
10	Фінансова система.	8	2		6	12			12
11	Регулювання національної економіки.	8	2	2	4	12			12
12	Світове господарство і тенденції його розвитку на сучасному етапі.	9	2	2	5	10	2		8
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	105	24	18	63	150	10	8	132

Таблиця 2

Теми практичних занять

№п/п	Назва теми	Кількість годин Денна/заочна
Перший модуль		
1.	Економічна теорія як наука: предмет, методи і функції.	2/-
2.	Зміст основних економічних явищ та процесів.	2/2
3.	Споживач в економіці: його поведінка та особливості вибору.	2/-
4.	Ринкове вирішення основних проблем економіки: що, як, для кого виробляти. Основні параметри ринку: попит, пропозиція, ринкова ціна.	-/2
5.	Гроші як інструмент ринкової економіки.	2/-
6.	Ринкова структура: особливості різних ринків. Доходи у ринковій економіці.	-/-
Другий модуль		
7.	Підприємство як суб'єкт економічної діяльності.	2/-

8.	Національна економіка та її показники.	2/2
9.	Економічне зростання та циклічний розвиток.	2/2
10.	Фінансова система.	-/-
11.	Регулювання національної економіки.	2/-
12.	Світове господарство і тенденції його розвитку на сучасному етапі.	2/-
Разом		28/8

Таблиця 3

Схема нарахування балів з освітньої компоненти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Доповідь	Модульна контрольна робота (тести)	Захист презентації	Виконання завдань сам. роботи	
Тема 1. Економічна теорія як наука: предмет, методи і функції.	5	15	15	10	15
Тема 2. Зміст основних економічних явищ та процесів.	5				5
Тема 3. Споживач в економіці: його поведінка та особливості вибору.	5				5
Тема 4. Ринкове вирішення основних проблем економіки: що, як, для кого виробляти. Основні параметри ринку: попит, пропозиція, ринкова ціна.	–				15
Тема 5. Гроші як інструмент ринкової економіки.	5				5
Тема 6. Ринкова структура: особливості різних ринків. Доходи у ринковій економіці.	–				35
Тема 7. Підприємство як суб'єкт економічної діяльності.	5	15	15	10	5
Тема 8. Національна економіка та її показники.	5				5
Тема 9. Економічне зростання та циклічний розвиток.	5				5
Тема 10. Фінансова система.	–				15
Тема 11. Регулювання національної економіки.	5				5
Тема 12. Світове господарство і тенденції його розвитку на сучасному етапі.	5				5

Разом	45	30	15	10	100
-------	----	----	----	----	-----

Таблиця 4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Білецька Л., Савич В., Білецький О. Економічна теорія. Політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 688 с.

2. Гальчинський А. С., Єщенко П. С. Економічна теорія: підручник. Київ: Вища школа, 2016. 503 с.

3. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.

4. Економічна теорія: підручник / В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманцев, Т. А. Щербакова та ін., за заг. ред. В. Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.

5. Економічна теорія: Політекономія: підручн. / за ред. В. Д. Базилевича. 9-те видання. Київ. нац. ун-т. ім. Т. Шевченка. Київ: Знання, 2014. 710 с.

6. Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навчальний посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с. URL: https://www.dut.edu.ua/uploads/l_1833_26816253.pdf.

7. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є. Теоретичні основи економічної політики: навчальний посібник. Київ: ФОП Гуляєва В. М., 2019. 306 с.

8. Ревак І. О., Кіржецький Ю. І., Кіржецька М. С., Мельник С. І. Основи економічної теорії. Навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 191 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2726/1/%d0%9e%d0%95%d0%a2_2019.pdf

Допоміжні

1. Чеботарьов В. А. Історія української економіки та економічної думки як підґрунтя економічної й національної безпеки України. *Економічна безпека держави та суб'єктів підприємницької діяльності в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. (20–22 травня 2020 р., м. Львів):* упоряд. А. М. Штангрет; редкол.: Є. М. Палига, Я. Я. Пушак та ін. Львів: Укр. акад. друкарства, 2020. С. 78-80.

2. Економічна теорія: підручник / за ред. В. М. Тарасевича. Київ: Центр навчальної літератури, 2016. 784 с.

3. Мацелюх Н. П., Максименко І. А. Економічні теорії в системі наукових економічних знань: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Центр учб. літ., 2016. 226 с.

4. Основи економічної науки: навч. посібник для самот. підгот. до курсов. екзамену та комплекс. держ. екзамену з економ. теорії / Н. П. Мацелюх [та ін.] ; Нац. ун-т держ. податкової служби України. Київ : Центр учб. літ., 2015. 5

5. Горбатюк Л. М. Погляди на економічну сутність капіталу *Матеріали конференції професорсько-викладацького складу по результатах наукових досліджень за 2018 рік*. Полтава : ПДАА, 2019. С. 40 – 41.

6. Горбатюк Л. М. Людський капітал як основа економічного розвитку регіону. *Людський капітал в умовах трансформації українського суспільства*: збірник тез Міжнар. наук. конф. викладачів, аспірантів і студентів. Київ : Акад. праці і соц. відносин Федер. проф. спілок України, 2014. С. 38 – 39.

Інформаційні джерела

1. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
5. Світова статистика. URL: <https://www.worldometers.info/ru/>.
6. Міжнародне бюро праці. URL: <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>.
7. Офіційний сайт Полтавської обласної військової адміністрації. URL: <https://www.adm-pl.gov.ua/contact>
8. Офіційний сайт Головного управління статистики у Полтавській області. URL: <http://www.pl.ukrstat.gov.ua/>.
9. Цикл онлайн-курсів на освітній платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/coursev1:Prometheus+SDB101+2021_T1_RU/about.